

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ซึ่งมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 รวมทั้งสิ้น 2,241 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 400 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์ 1: 20 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550 และกัลยา วานิชย์บัญชา, 2551) หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษาจำนวน 1 ตัวแปร กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 20 หน่วย เนื่องจากในงานวิจัยครั้งนี้ตัวแปรที่ศึกษามีทั้งหมด 6 ตัวแปร ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ทักษะการสนับสุนนจากสังคม ลักษณะงานที่ปฏิบัติ และสมรรถนะครูสายผู้สอน ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ จึงเท่ากับ 120 คน แต่ในงานวิจัยครั้งนี้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) โดยการจับฉลากจากรายชื่อโรงเรียนในแต่ละอำเภอ ทั้ง 4 อำเภอ ละ 10 โรงเรียน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากรายชื่อครูจากโรงเรียนโรงเรียนละ 10 คน ให้ได้จำนวนครูอำเภอละ 100 คน ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 13 รายชื่อโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์
เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

	อำเภอหล่มสัก	อำเภอหล่มเก่า	อำเภอเขาค้อ	อำเภอน้ำหนาว
โรงเรียนที่ 1	บ้านบุ่งคล้า	แก่งโตน	เข็กน้อย	หลักด่าน
โรงเรียนที่ 2	บ้านดงขวาง	อู่่มกะทาด	ห้วยน้ำขาว	ห้วยหญ้าไคร้
โรงเรียนที่ 3	บ้านดงน้ำเดื่อ	วังกั้นหวด	เหล่าหญ้า	วังกวาง
โรงเรียนที่ 4	อนุบาลหล่มสัก	อนุบาลหล่มเก่า	อนุบาลเขาค้อ	อนุบาลน้ำหนาว
โรงเรียนที่ 5	พ่อขุนผาเมืองรำลึก	หินโงน	ห้วยซอนหาด	ห้วยลาด
โรงเรียนที่ 6	ปากดุก	ทับเบิกร่วมใจ	ห้วยน้ำขาว	ซำม่วง
โรงเรียนที่ 7	ปากห้วยซอนแก่น	สงเปลือย	หนองแม่นา	กกกะบก
โรงเรียนที่ 8	หน้าศูนย์เครื่องมือกล	ตาดฆ่าพัฒนา	มุงสมอ	ทรัพย์สว่าง
โรงเรียนที่ 9	บ้านฝาย	วังเวินพัฒนา	นายาว	โคกมน
โรงเรียนที่ 10	วังรู	ดอยน้ำเพียงดิน	ป่าแดง	ห้วยสนามทราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือ คือ

1. แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เนื้อหาของแบบสอบถามนี้มีจำนวน 7 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จำนวน 50 ข้อคำถาม จำแนกเป็น

ข้อคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	จำนวน 10 ข้อ
ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	จำนวน 10 ข้อ
ข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพครู	จำนวน 10 ข้อ
ข้อคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากสังคม	จำนวน 10 ข้อ
ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติ	จำนวน 10 ข้อ

ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อรายการ แบ่งเป็นข้อคำถาม 2 ลักษณะ คือ

1. ข้อคำถามเชิงบวก เกณฑ์การให้คะแนน คือ มากที่สุด ได้คะแนน 5 คะแนน มาก ได้คะแนน 4 คะแนน ปานกลาง ได้คะแนน 3 คะแนน เป็นจริงน้อย ได้คะแนน 2 คะแนน และเป็นจริงน้อยที่สุด ได้คะแนน 1 คะแนน

2. ข้อคำถามเชิงลบ เกณฑ์การให้คะแนน คือ มากที่สุดได้คะแนน 1 คะแนน มาก ได้คะแนน 4 คะแนน ปานกลาง ได้คะแนน 3 คะแนน เป็นจริงน้อย ได้คะแนน 4 คะแนน และเป็นจริงน้อยที่สุด ได้คะแนน 5 คะแนน

2. แบบบันทึกคะแนนสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 แสดงดังตัวอย่างแบบบันทึกสมรรถนะครูสายผู้สอน

แบบบันทึกสมรรถนะครูสายผู้สอน

อำเภอ.....สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

ที่	โรงเรียน	ชื่อ	คะแนนสมรรถนะ											
			สล.1	สล.2	สล.3	สล.4	สล.5	สง.1	สง.2	สง.3	สง.4	สง.5	สง.6	
1														
2														
3														

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 รายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน

1.2 กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.3 สร้างแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 60 ข้อคำถาม จำแนกเป็น

ข้อคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	จำนวน 12 ข้อ
ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน	จำนวน 12 ข้อ
ข้อคำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการประกอบวิชาชีพครู	จำนวน 12 ข้อ
ข้อคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนจากสังคม	จำนวน 12 ข้อ
ข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะงานที่ปฏิบัติ	จำนวน 12 ข้อ

ซึ่งเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง เป็นจริงน้อย และเป็นจริงน้อยที่สุด

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยดำเนินการดังนี้

2.1. นำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาว่าข้อคำถามครอบคลุมและสอดคล้องตรงตามนิยามเชิงปฏิบัติการของปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 โดยพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำคะแนนที่ได้จากการลงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน หาค่าความสอดคล้อง โดยสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2537, หน้า 43)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

กำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+ 1 แทน เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้อง

0 แทน เมื่อไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

-1 แทน เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

เกณฑ์ในการคัดเลือก คือ เลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

2.2. พิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ผลปรากฏว่ามีค่า IOC อยู่

ระหว่าง 0.2 ถึง 1 โดยมีข้อคำถามที่มีค่า 0.5 ขึ้นไป จำนวน 50 ข้อ และข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกข้อคำถามที่เป็นไปตามเกณฑ์จำนวน 50 ข้อ โดยแบ่งเป็น ปัจจัยละ 10 ข้อ ส่วนข้อที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ทำการตัดทิ้ง และนำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่ทำการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อหาคุณภาพ ดังนี้

2.2.1 การตรวจสอบหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้เทคนิคสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน แบบ Item total correlated เกณฑ์ในการพิจารณามีค่าเท่ากับ .304 (ค่าวิกฤตของ r สำหรับการทดสอบสองทาง $\alpha = .05$ และ $df = 40$) ซึ่งในการตรวจสอบปรากฏว่าข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .3087 ถึง .7015 แสดงว่าใช้ได้ทุกข้อ

2.2.2 การตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งในการตรวจสอบปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .9443

2.3 นำแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับครูในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยส่งแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 480 ฉบับ โดยจำแนกเป็นแบบสอบถามสำหรับครูในอำเภอหล่มสัก หล่มเก่า เขาค้อ และน้ำหนาว อำเภอละ 120 ฉบับแยกเป็นโรงเรียนๆละ 12 ฉบับ เมื่อรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ โรงเรียนละ 10 ฉบับ รวมทั้งหมดจำนวน 400 ฉบับ ซึ่งจำแนกเป็นแบบสอบถามสำหรับครูในอำเภอหล่มสัก หล่มเก่า เขาค้อ และน้ำหนาว อำเภอละ 100 ฉบับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ข้าราชการครูตอบแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2

2. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ผลการประเมินสมรรถนะครูผู้สอนของครูตามรายชื่อที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามแบบประเมินที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการประเมินสมรรถนะครูผู้สอน โดยคะแนนประเมิน

แยกเป็น 3 ส่วน คือ ครูประเมินตนเอง เพื่อนครูประเมินครูและผู้บริหารประเมินครู ซึ่งผลการประเมินได้ถูกประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สมรรถนะครู ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายบุคคล

3. ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 เกี่ยวกับ วัน เวลา ที่จะขอรับข้อมูล

4. นำข้อมูลสมรรถนะครูสายผู้สอนที่ได้รับความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 มาบันทึกในแบบบันทึกคะแนนสมรรถนะครูสายผู้สอน โดยบันทึกเรียงลำดับตามอำเภอและโรงเรียน

5. รวบรวมแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่สุด จำนวน 400 ฉบับ โดยจำแนกเป็นแบบสอบถามจากอำเภอหล่มสัก หล่มเก่า เขาค้อ และน้ำหนาว อำเภอละ 100 ฉบับ

6. นำข้อมูลสมรรถนะครูสายผู้สอน และข้อมูลจากแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 ในข้อ 4 และ 5 นำไปวิเคราะห์ สรุปและรายงานผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ ตามระเบียบวิธีทางสถิติโดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2 คำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน เป็นรายข้อและรายปัจจัย โดยเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย (บุญชุม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 163) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	มีระดับความคิดเห็นเป็นจริงน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	มีระดับความคิดเห็นเป็นจริงน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	มีระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	มีระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

2. บันทึกคะแนนสมรรถนะที่ประเมินโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูสายผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยสมรรถนะ จำนวน 5 สมรรถนะย่อย และสมรรถนะประจำสายงาน จำนวน 6 สมรรถนะย่อย หาค่าเฉลี่ยของคะแนนสมรรถนะทั้งหมด นำค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 หน้า 43)

ค่าเฉลี่ย 4.01 - 5.00	อยู่ในระดับสูง
ค่าเฉลี่ย 3.01 - 4.00	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.00 ลงมา	อยู่ในระดับต่ำ

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างปัจจัยกับสมรรถนะครูสายผู้สอน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้เทคนิค Enter เพื่อหาความสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) ระหว่างปัจจัยกับสมรรถนะ

5. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ แบบ Stepwise method เพื่อค้นหาตัวแปรที่ดีที่สุดสร้างสมการจำแนกในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน